

Міністерство освіти і науки України
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Факультет психології та соціальної роботи
Кафедра педагогічної освіти та соціальної реабілітації

Силабус курсу

ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ

Обсяг:	Загальна кількість кредитів– 3; загальна кількість годин – 90. Аудиторних годин: всього – 30 год., лекції – 16 год., практичні – 14 год.
Семестр, рік	2-й (весняний) семестр 2026-2027 н. р.
Дні, час, місце:	За розкладом занять
Посилання на профіль викладача	https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/iipo/kafedry-ta-inshi-strukturni-pidrozdily/kafedra-pedahohichnoi-osvity-ta-sotsialnoi-reabilitatsii/vykladachi-kafedry/5858-nagorna-nataliya-volodimirivna
Викладач	Нагорна Наталія Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогічної освіти та соціальної реабілітації
Контактний тел.	(067) 293 3773
E-mail:	natasha130@onu.edu.ua
Робоче місце	Одеський національний університет імені І.І. Мечникова, вул. Всеволода Змієнка, 2, ауд. 92 кафедра педагогічної освіти та соціальної реабілітації
Консультації	<i>Онлайн-консультації: вівторок з 14.30-15.30</i>
Комунікація	Здійснюється через очні зустрічі, месенджери та електронну пошту

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни	Закономірності розвитку особистості під час навчання і виховання, розвиток пізнавальної діяльності в умовах систематичного навчання.
Місце дисципліни в освітній програмі	Дисципліна відноситься до дисциплін вільного вибору.
Пререквізити курсу	Для опанування навчальної дисципліни необхідно розуміння основних психологічних процесів таких як сприйняття, увага, пам'ять, мислення, емоції; знання основних теорій розвитку особистості.
Мета курсу	Формування систематизованих психолого-педагогічних уявлень, теоретичних знань та практичних умінь майбутнього фахівця які дозволять ефективно використовувати одержані знання та вміння під час реалізації професійної діяльності.
Завдання дисципліни	<ul style="list-style-type: none"> - формування цілісного уявлення про психологічні механізми, які лежать в основі освітнього процесу; - вивчення психології розвитку особистості на різних вікових етапах та їх вплив на навчання; - аналіз навчальної діяльності; - опанування діагностичним інструментарієм; - навчити володіти методами оцінювання когнітивних процесів та емоційного стану здобувачів; - розвиток навичок педагогічного спілкування; - проєктування освітнього середовища; формування культури саморефлексії; - вивчення методів профілактики емоційного вигорання та стрес-менеджменту в професійній діяльності.
Очікувані результати	<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен вміти:</p> <p style="text-align: center;">знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - предмет та методи педагогічної психології; закономірності вікового розвитку; - особливості інтелектуальної, емоційної та особистісної сфери на різних етапах онтогенезу; - теорії навчання та інтелекту: класичні та сучасні підходи; - механізми мотивації, внутрішні та зовнішні чинники, що стимулюють пізнавальну активність здобувачів; - психологічну структуру навчальної діяльності; - психологію педагогічного спілкування; - методи побудови взаємодії, що сприяють розвитку особистості здобувача; - причини навчальних труднощів, психологічні передумови

	<p>неуспішності;</p> <ul style="list-style-type: none"> - психологію міжособистісних стосунків; <p>методи саморегуляції та профілактики професійного вигорання;</p> <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - діагностувати індивідуально-психологічні особливості здобувачів; - адаптувати навчальний матеріал відповідно до когнітивних можливостей та стилів навчання конкретної вікової групи; - стимулювати пізнавальну активність здобувачів, використовуючи психологічні прийоми мотивації; - вирішувати конфліктні ситуації, застосовуючи техніки ненасильницького спілкування та медіації; - проєктувати навчальні завдання, що активізують процес розвитку здобувача; - створювати позитивну атмосферу під час освітнього процесу; - аналізувати власну діяльність, володіти навичками рефлексії для вдосконалення професійної майстерності.
--	--

ОПИС КУРСУ

Форми	і Курс буде викладений у формі лекцій (16/6 год.) та практичних
-------	---

методи навчання	<p>(14/4 год.) занять, організації самостійної роботи здобувачів(60/80 год.).</p> <p>Під час викладання дисципліни використовуються методи: лекції, дискусії, усні відповіді, усні доповіді, практичні завдання; PowerPoint презентації</p> <p>Самостійна робота включає роботу з навчально-методичною літературою та виконання практичних завдань: підготовку презентацій, практичні завдання .</p>
Зміст навчальної дисципліни	<p>Змістовий модуль I. Теоретичні основи педагогічної психології</p> <p>Тема 1. Педагогічна психологія як наука та навчальна дисципліна.</p> <p>Тема 2. Етапи розвитку педагогічної психології.</p> <p>Тема 3. Принципи та методи педагогічної психології.</p> <p>Змістовий модуль II. Проблеми педагогічної психології в сучасній науці</p> <p>Тема 4. Психолого-педагогічні аспекти розвитку, соціалізації, виховання та самовиховання особистості.</p> <p>Тема 5. Навчання як основа розвитку особистості.</p> <p>Тема 6. Психологічні проблеми професійно-особистісного розвитку педагога.</p> <p>Змістовий модуль III. Теоретичні основи пізнавальної діяльності</p> <p>Тема 7. Учіння як пізнавальна діяльність.</p> <p>Тема 8. Мотивація учіння.</p> <p>Тема 9. Психологічна характеристика педагогічної діяльності.</p> <p>Тема 10. Психологічні особливості педагогічного спілкування.</p>
Перелік рекомендованої літератури	<p style="text-align: center;">Основна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Андросович К. А., Засекін А. А. Психологія: вступ до фаху: навч. посіб. / Закл. вищ. освіти «Міжнар. наук.-техн. ун-т ім. Юрія Бугая», каф. психології та сусп.-гуманіт. наук. Київ: Міжнар. наук.-техн. ун-т : ТРОПЕА, 2024. 194 с. 2. Аханова А. В. Вікова психологія в схемах та таблицях: [метод. посіб.] / Упр. освіти і науки Волин. облдержадмін., Комунал. закл. вищ. освіти «Луцький пед. коледж» Волин. облради. Київ: 2024 р. Патерик. 75 с. 3. Калениченко Р. А. Педагогічна психологія [Текст] : навч. посіб. для студентів . Київ : 2023 КНУБА. 187 с. https://repository.knuba.edu.ua/server/api/core/bitstreams/a7942d4d-eeba-47a9-9f41-2406b5903bd5/content 4. Марцева Л.А. Педагогіка і психологія вищої школи : навч. посіб. / Л.А. Марцева. Електронні дані. Житомир : Державний університет Житомирська політехніка, 2022. 150 с. https://eztuir.ztu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/8091/%D0%9C%D0%B0%D1%80%D1%86%D0%B5%D0%B2%D0%B0.pdf?sequence=3&isAllowed=y

5. Педагогічна психологія: електронний конспект лекцій / Упоряд. Л.П. Московець. Кременчук, 2024. 76 с.

https://drive.google.com/file/d/1w4uUH_hMqbBKGpj-gYH65S0RSPEX-Dih/view

Додаткова

1. Нагорна Н.В., Марчук І.П. Роль мотивації здобувачів вищої освіти під час професійної підготовки. “Успіхи і досягнення у науці (Серія «Гуманітарні науки», Серія «Право», Серія «Освіта», Серія «Управління та адміністрування», Серія «Соціальні та поведінкові науки»)”: журнал. 2024. № 1(1) Київ 2024.С.443-454.

<http://perspectives.pp.ua/index.php/sas/article/view/9784>

2. Нагорна Н.В., Фокша О.М. Культура професійного спілкування сучасного фахівця в сфері освіти: соціально-психологічний аспект. *Наукові інновації та передові технології (Серія «Управління та адміністрування», Серія Право, Серія Економіка, Серія Психологія, Серія Педагогіка)*. Київ : 2023. № 14(28) 2023. с. 1254-1267.

<http://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/issue/view/195>

3. Психологія розвитку та успіху особистості: навч. посіб. / Г. М. Закалик, Ю. М. Терлецька, Н. М. Шувар. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. 488 с.

4. Технології професійного розвитку педагогів в умовах формальної і неформальної освіти: практичний посібник / М. П. Вовк, Г. І. Сотська, Н. О. Філіпчук, Ю. В. Грищенко, С. О. Соломаха, Л. Ю. Султанова, Н. С. Гомеля. Київ : Талком, 2019. 320 с.

15. Електронні інформаційні ресурси

1. <http://nbuv.gov.ua/> Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського;
2. <http://www.dnrb.gov.ua/> Сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського;
3. <http://www.osvita.org.ua/> Освітній портал – освіта в Україні, освіта за кордоном;
4. [http://pedagogika.ucoz.ua/load/pedagogika/materialidlia_samostijnogo_organizacijua/8I.chie_ta_ozuyii_ikga\)ipi/8-1_-0-12](http://pedagogika.ucoz.ua/load/pedagogika/materialidlia_samostijnogo_organizacijua/8I.chie_ta_ozuyii_ikga)ipi/8-1_-0-12)
5. http://ebk.net.ua/Book/pedagogics/volkova_pedagogika/part3/3202.htm
6. <http://appsychology.org.ua/index.php/ua/dlia-avtoriv>
7. http://library.sspu.sumy.ua/wp_content/uploads/2018/04/Aktualny_pitannya_suc.psihologii_1_2015.pdf
8. <https://www.ijsr.net/index.php>

ОЦІНЮВАННЯ

Під час вивченні навчальної дисципліни здійснюється поточний та періодичний контроль.

Поточний контроль проводиться з метою визначення рівня підготовленості здобувача з певних тем, розділів робочої програми, якості виконання конкретних завдань та здійснюється впродовж семестру під час проведення аудиторних занять (лекції, семінарські заняття) та під час виконанні самостійної роботи.

Об'єктом поточного оцінювання є: програмний матеріал, який викладається на лекціях; питання і проблеми, що обговорюються та відпрацьовуються на практичних заняттях; програмний матеріал для самостійного вивчення, який передбачений робочою програмою та включає індивідуальні завдання: доповіді, презентації, практичні завдання.

Під час періодичний контроль оцінюються знання за змістовими модулями.

Форма підсумкового контролю – залік.

Залік виставляється за результатами роботи здобувача впродовж усього семестру. Підсумкова оцінка визначається як проста сума балів за результатами поточного та періодичного контролю за 100-бальною шкалою.

Здобувач одержує підсумкову оцінку за залікову навчальну дисципліну, якщо за результатами поточного та періодичного контролю він набрав 60 і більше балів.

Якщо за результатами поточного та періодичного контролю здобувач набрав менше 60 балів, він повинен виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів одержати відповідну кількість залікових балів із дисципліни.

Якщо за результатами поточного та періодичного контролю здобувач набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він також може виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів підвищити свою підсумкову оцінку з дисципліни.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль										Індивідуальне самостійне завдання	Сума балів
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	20	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		
15			15			20					
Періодичний контроль											
10			10			10					

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Відмінно	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним

(5 балів за тему)	матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки, залучає до підготовки як основну, так і додаткову літературу (монографії, періодичні видання, першоджерела, тощо). Може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання практичного завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу;
Добре (4 бали за тему)	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, послуговується науковою термінологією, залучає основну і додаткову літературу. За зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки. Може використовувати знання для стандартних практичних ситуацій, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання
Задовільно (3 бали за тему)	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, допускає істотні неточності та помилки.
Незадовільно з можливістю відпрацювання	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни. Планує та виконує частину практичних завдань, відсутні сформовані уміння та навички.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Вид самостійної роботи	Макс. кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Презентації, таблиці, схеми, доповідь.	9 - 10	Завдання виконано самостійно та оригінально, оформлення відповідає вимогам; грамотна робота з точки зору орфографії, стилістики, пунктуації, синтаксису; витриманий єдиний стиль; раціонально використані можливості комп'ютерної анімації; оптимальне розміщення інформації на слайді; використано різноманітні види слайдів; виправдане включення в роботу графіків, малюнків, музики, відео; містить посилання на джерела, які відповідно оформлені та є актуальними.
	6 – 8	Завдання виконано самостійно, оформлення відповідає вимогам, грамотна робота з точки зору орфографії, стилістики, пунктуації, синтаксису; спостерігаються деякі порушення дотримання стилю; раціонально використані можливості комп'ютерної анімації; деякі порушення в розміщенні інформації на слайді; використано різноманітні види слайдів; виправдане включення в роботу графіків, малюнків, музики, відео; містить посилання на джерела, які відповідно оформлені та є актуальними.

3 – 5	Завдання виконано самостійно, оформлення відповідає вимогам із незначними порушеннями; спостерігаються деякі порушення дотримання стиля; нераціонально використані можливості комп'ютерної анімації; деякі порушення в розміщенні інформації на слайді; використано різноманітні види слайдів; не виправдане включення в роботу графіків, малюнків, музики, відео; інформація у презентації подана з посиланням на джерела, однак вони оформлені із помилками.
1 – 2	Завдання виконано самостійно, грубі помилки з точки зору орфографії, стилістики, пунктуації, синтаксису; стилю не дотримано; не використані можливості комп'ютерної анімації порушення в розміщенні інформації на слайді; використано один вид слайдів; відсутність в роботі графіків, малюнків, музики, відео; інформація у презентації подана з посиланням на джерела, однак вони оформлені із помилками.
0	Завдання не виконано. Не зараховуються презентації, які виконані не самостійно або запозичені з мережі Інтернет.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перекладання	Відвідування практичних занять є обов'язковим, за участь в яких за виконання практичних завдань нараховуються відповідні бали. Слід дотримуватися запропонованих у розкладі термінів складання сесії; перекладання відбувається відповідно до «Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти ОНУ імені І. І. Мечникова» (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol_2022.pdf)
Політика щодо академічної доброчесності	Регламентується «Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І. І. Мечникова» (polozhennya-antiplagiat-2021.pdf (onu.edu.ua))
Політика щодо відвідування та запізнень	Відвідування практичних занять є обов'язковим, за участь в яких за виконання практичних завдань нараховуються відповідні бали. Порядок та умови навчання регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ імені І.І.Мечникова» (poloz-org-osvit-process_2022.pdf). Запізнення не бажані. Практичні заняття відпрацьовуються (очно). Графік відпрацювань складається разом з лектором.
Мобільні пристрої	Допускається використання смартфона, планшета або іншого пристрою з доступом до інтернет-мережі під час лекційного заняття у випадках роботи з літературними джерелами та їх обговоренням (визначається лектором).

Поведінка в аудиторії	Ділова та одночасно творчо-емоційна атмосфера, що базується на доброзичливості та довірі. Міжособистісна комунікація.
------------------------------	---